

Te Whārangi Aromatawai mā te Pouako

Te Anga Tekau

Te pātai	Ngā aromatawai a te pouako
1. He aha tō mahi hei huri i te tau i te anga tekau ki te 4?	
2. He aha te tāpiritanga e hāngai ana ki tō mahi?	
3. He aha te tangohanga e hāngai ana ki tō mahi?	
4. Whakaarohia he pakitau e hāngai ana ki te tāpiritanga, ki te tangohanga rānei.	
5. Whakaaturia te whiriwhiringa o tēnei pakitau ki te anga tekau: E iwa ngā māpere a Hiwa. E whā ka ngaro i a ia. E hia āna māpere e toe ana?	

Te Anga Tekau

Tūārere	1			2			3	
Tau	1	2	3	4	5	6	7	8

Tohu Ako: Te Tau, Ngā Paheko
Kaupapa: Te tāpiri me te tango

Hei whakamārama

He tauira ngohe tēnei, hei aromatawai i te mōhio o te ākonga ki te tāpiri me te tango. Mā te āta mātakitaki me te āta whakarongo a te pouako ki te mahi a te ākonga, e mōhioia ai te taumata o te ākonga, ngā wāhi e pakari ana, me ngā wāhi hei whakapakari ake.

I ētahi wā, mā te whakawhitiwhiti kōrero, mā te paku whakamārama rānei a te pouako, e kite ai te ākonga i te rautaki, i te huarahi rānei hei whakaoti i te ngohe.

E tika ana kia taunga te ākonga ki tēnei mea te whakaoti rapanga, te wetewete i ngā kōrero me ngā tohutohu, te āta whakaaro i te rautaki e hāngai ana, me te tūhonohono anō i ngā maramara mātauranga kei roto i tōna hinengaro. Koirā te āhua o tēnei ngohe aromatawai.

Me tuku kia mahia tēnei ngohe aromatawai i muri i ngā akoranga e hāngai ana ki te tāpiri me te tango, kava e tuku mātao noa iho:

Rauemi Tautoko:

Kei te whare whakaputu rauemi o Te Tāhuhu o te Mātauranga ēnei rauemi (Down the Back of the Chair), kei te whata rauemi tuihono hoki o Tāhūrangi.

- **Te Poutama Tau, Pukapuka Tuatahi: Te Mahere Tau.** Kei konei ngā kōrero mō ngā whanaketanga ako mō te tāpiri me te tango.
- **Te Poutama Tau, Pukapuka Tuarua: Te Uiui Aromatawai.** Ko ngā kōrero whānui e pā ana ki te aromatawai pāngarau.
- **Te Poutama Tau, Pukapuka Tuarima: Te Tāpiritanga, Te Tangohanga me te Uara Tū.** Ko ngā kōrero whānui me ētahi ngohe whakaako mō te tāpiri me te tango.

Ngā tohutohu

Whakaaturia te kāri, ākene pea me pānui tahi me te ākonga, **kia mārama ai ngā kōrero.**

Hoatu he wā hei whakaoti mā te ākonga i ngā pātai.

Tonoa te ākonga kia whakamārama i āna mahi. Tāruatia ‘Te Whārangi Aromatawai mā te Pouako’, hei tuhi māu i āna whakamārama, me ō whakaaro, ō whakataunga aromatawai.

Āta tirohia ngā kōrero kei te whārangi ‘Hei Ārahi i te Aromatawai’ hei āwhina i a koe ki te whakatau i te taumata e hāngai ana ki ngā mahi a te ākonga. Kei tēnei whārangi te ngako o te pāngarau e hāngai ana ki tēnei ngohe, me ngā tauira whakamārama a ngā ākonga.

Me mātua mōhio te ākonga

- ki te tatau whakamua, whakamuri hoki
- ki te tuhi whārite e hāngai ana ki tētahi tāpiritanga, tangohanga rānei
- ki te tuhi pakitau māmā (ki te kōrero pakitau māmā rānei)
- ki te whakamahi i te anga tekau

Ngā kupu pāngarau e hāngai ana

anga tekau, pakitau, porotiti, tango, tāpiri

Ngā kupu e hāngai ana ki te horopaki

māpere, ngaro, toe

Ngā rauemi

- te kāri ngohe
- kia rua ngā anga tekau
- ētahi porotiti

Ētahi ngohe whakaako e hāngai ana

Te Poutama Tau: Pukapuka Tuarima

- Ngā ngohe katoa e hāngai ana ki te Kaupae 1 → 2, te 2 → 3 me te 3 → 4

Ētahi whakawhānuihanga o te ngohe

- Hoatu ētahi atu tau mō te pātai tuatahi.
- Whakamahia kia rua ngā anga tekau, hei aromatawai i ngā tāpiritanga me ngā tangohanga ki te 20.
- Whakamahia tētahi rauemi kē atu, pērā i te anga pirepire.

He tauira pātai hei kukume whakaaro

- Whakamāramahia ngā mahi i oti i a koe i tō hinengaro. He aha tō mahi tuatahi? He aha tō mahi tuarua?
- E mōhio ana koe ki tētahi atu rautaki e hāngai ana ki tēnā pātai?
- He aha te tau e whakaaturia ana ki tō anga tekau? He aha koe i mōhio ai?
- He aha koe i tango ai i ēnā porotiti?
- Hāunga te tatau, he aha tētahi rautaki e mōhio ai koe ki te maha o ngā porotiti?
- He aha tētahi atu tāpiritanga [tangohanga] e hāngai ana ki tō mahi i te anga tekau?

Hei Ārahi i te Aromatawai

Te Anga Tekau

Te pātai		Kaupae 2 (Mahere Tau), Tau 1	Kaupae 3 (Mahere Tau), Tau 1	Kaupae 4 (Mahere Tau), Tau 2
1. He aha tō mahi hei huri i te tau i te anga tekau ki te 4?	Ka tika te whakamahi i ngā kupu tāpiri me te tango. E mārama ana ia ki te tikanga o aua kupu. Ka taturia ngā porotiti katoa, mai i te 1.	Ka tika te whakamahi i ngā kupu tāpiri me te tango. E mārama ana ia ki te tikanga o aua kupu. Ka whakamahia te tauira o te noho mai o ngā porotiti ki te anga tekau, kia mōhio wawe i te maha o ngā porotiti.	Ka tika te whakamahi i ngā kupu tāpiri me te tango. E mārama ana ia ki te tikanga o aua kupu. Ka whakamahia te tauira o te noho mai o ngā porotiti ki te anga tekau, kia mōhio wawe i te maha o ngā porotiti.	Kāore he take o te whakamahi i te anga tekau, nā te mōhio ki ngā meka tāpiritanga me ngā meka tangohanga ki te 10. Mō ngā tāpiritanga me ngā tangohanga tae atu ki te 20, ka whakamahia te tauira o te noho mai o ngā porotiti ki te anga tekau, me ngā tauhono o te tekau, kia mōhio wawe ai i te maha o ngā porotiti.
2. He aha te tāpiritanga e hāngai ana ki tō mahi?	Ka kōrerotia ā-waha te tāpiritanga matua, te tangohanga matua rānei e hāngai ana.	Ka kōrerotia ā-waha te tāpiritanga matua, te tangohanga matua rānei e hāngai ana.	Ka tuhia te whārite tāpiritanga e hāngai ana. Hei tauira: 3 + 1 = 4	E mōhio ana ki te whānau o ngā meka matua e hāngai ana ki tētahi tāpiritanga, ki tētahi tangohanga rānei. Hei tauira: 9 - 5 = 4 9 - 4 = 5 4 + 5 = 9 5 + 4 = 9
3. He aha te tangohanga e hāngai ana ki tō mahi?	Ka kōrerotia ā-waha te tāpiritanga matua, te tangohanga matua rānei e hāngai ana.	Ka kōrerotia ā-waha te tāpiritanga matua, te tangohanga matua rānei e hāngai ana.	Ka tuhia te whārite tangohanga e hāngai ana. Hei tauira: 7 - 3 = 4	E mōhio ana ki te whānau o ngā meka matua e hāngai ana ki tētahi tāpiritanga, ki tētahi tangohanga rānei. Hei tauira: 9 - 5 = 4 9 - 4 = 5 4 + 5 = 9 5 + 4 = 9
4. Whakaarohia he pakitau e hāngai ana ki te tāpiritanga, ki te tangohanga rānei.			Ka kōrerohia tētahi pakitau māmā e hāngai ana ki te tāpiritanga, ki te tangohanga rānei.	Ka kōrerohia, ka tuhia rānei tētahi pakitau māmā e hāngai ana ki te tāpiritanga, ki te tangohanga rānei, me te tika anō o te reo (pērā i te whakamahi hāngūhanga).
5. Whakaaturia te whirwhiringa o tēnei pakitau ki te anga tekau: E iwa ngā māpere a Hiwa. E whā ka ngaro i a ia. E hia āna māpere e toe ana?	Ka whakaaturia ngā porotiti e 9 ki te anga tekau, me te tango anō i te 4. Ka taturia te maha e toe mai ana.	Ka whakaaturia ngā porotiti e 9 ki te anga tekau, me te tango anō i te 4. Ka taturia te maha e toe mai ana.	Ka whakaaturia ngā porotiti e 9 ki te anga tekau, me te tango anō i te 4 kia noho tāpū mai ai te 5 ki tētahi taha o te anga tekau. Ka kitea noa ihoia, e 5 e toe ana, kāore he take o te tatau.	Ka whakaputa wawe i te whakautu, kāore he whakamāhinga o te anga tekau, ina he meka matua e noho ana ki te pūmahara.